

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

45

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-64-8

BRNO 2004

3001-

9395458

PŘEHLED VÝZKUMŮ 45

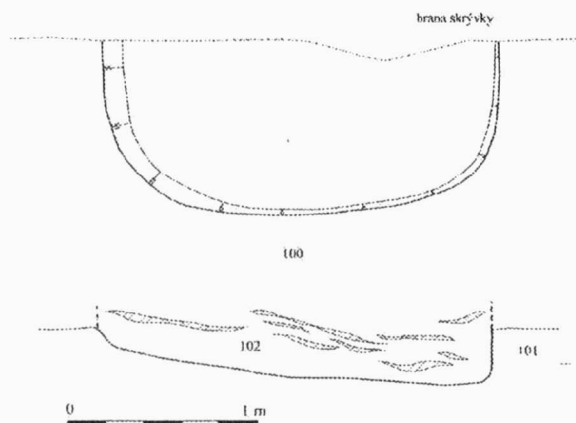
- Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: infor@iabrno.cz
- Odpovědný redaktor: doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
- Redakce a příprava pro tisk: Ing. Petr Škrdla, PhD., Mgr. Balázs Komoróczy, PhDr. Lubomír Šebela, CSc.,
PhDr. Rudolf Procházka, CSc., PhDr. Jiří Doležel, Dana Gregorová, Alice Del
Maschio
- Na titulním listě: Jeskyně Švédův stůl. Foto Jiří A. Svoboda
- Tisk: Bekros
- Náklad: 400 ks

© 2004 by the Authors.

All rights reserved.

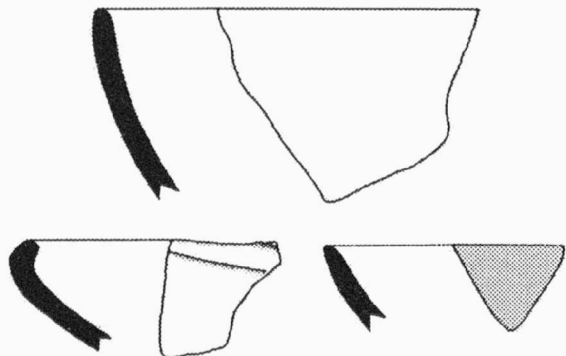
AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

Objekt 500

Obr. 2. Bedřichovice, Malá pole. Objekt 500 (podolská kultura).

Bedřichovice, Malá pole. Objekt Nr. 500 (Podolí-Kultur).

Obr. 3. Bedřichovice, Malá pole. Nálezy z obj. 500 (výběr).

Bedřichovice, Malá pole. Funde aus dem Objekt Nr. 500 (Auswahl).

BRNO (k. ú. Horní Heršpice, okr. Brno-město)

Kširova ulice. Velatická a podolská fáze KSPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

V měsících červen až srpen roku 2003 byl proveden záchranný archeologický výzkum při výstavbě servisního střediska firmy Carrier Transicold Česká republika v jižní části katastrálního území Horních Heršpic. Lokalita leží v inundačním terénu na pravém břehu řeky Svratky, jihovýchodně od křižovatky ulic Kširova a K Terminálu. Přesná poloha pozemku rozkládajícího se v nadmořské výšce okolo 197 m je na mapě ZM ČR 1:10 000, listu 24-34-05, určena souřadnicemi 164:3, 178:8, 176:12 a 163:7 mm od západní:jižní sekční čáře.

Prozkoumáno bylo celkem 249 zahloubených sídlištních objektů z mladší doby bronzové až starší doby římské (viz kap. Doba železná a Doba římská a stěhování národů). Všechny objekty se nacházely pod mohutnou kulturní vrstvou v jihozápadní části parcely, kde na relativně malé, přibližně trojúhelníkové ploše o rozloze cca 1500 m² vytvářely nápadně hustou koncentraci, která se vytvořila v důsledku opakovaného osídlení výhodné polohy na vrcholu návěže sprašové hlíny, nepatrně vystupujícím nad okolní terén.

Obr. 4. Brno, Kširova ulice. Zlomek hliněného měsíčního idolu.

Brno, Kširova Strasse. Fragment des Montídols aus Ton.

níkové ploše o rozloze cca 1500 m² vytvářely nápadně hustou koncentraci, která se vytvořila v důsledku opakovaného osídlení výhodné polohy na vrcholu návěže sprašové hlíny, nepatrně vystupujícím nad okolní terén.

Sídlištní areál velatické a podolské fáze KSPP tvořily zejména zásobní jámy, řídce rozmístěné v pruhu probíhající od severozápadu k jihovýchodu středem osídlené plochy. Na základě analogií z dosud prozkoumaných osad mladší a pozdní doby bronzové, kde byly objeveny i obytné nadzemní stavby obdélníkového a čtvercového půdorysu, lze předpokládat, že uvedené komponenty patřila i část zachycených kulových jam, které však pro absenci chronologicky citlivého materiálu nebylo možné přesněji zařadit. Podoba sídliště byla navíc pozměněna mladšími, zejména horákovskými aktivitami, o čemž svědčí nejen zaznamenané superpozice, ale hlavně časté intruze zlomků keramiky KSPP v zásepech jam ze starší doby železné.

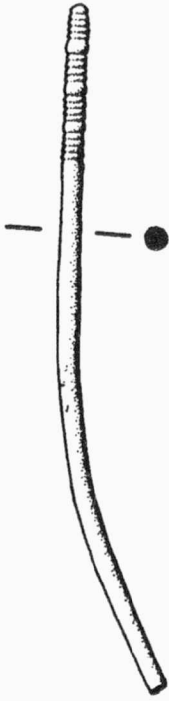
Uvedené objekty KSPP představují patrně severovýchodní okraj rozsáhlého sídelního areálu, jehož jednotlivé části byly již dříve odkryty záchrannými výzkumy při výstavbě komplexů firem Hortim International (Šedo 1995; Geisler 2002) a Česká Doka (Geisler 2000).

V listopadu téhož roku byl proveden záchranný archeologický výzkum při výstavbě objektu firmy Triv Interier na Kširově ulici v Brně – Horních Heršpicích (viz kap. Neolit). Jeden z odkrytých objektů byl datován do podolské fáze KSPP.

Michal Přichystal, ÚAPP Brno

Literatura

- Geisler, M. 2000: Horní Heršpice (okr. Brno-město), Přehled výzkumů 41 (1999), 135-136.
- Geisler, M. 2002: Horní Heršpice. Odstavné parkoviště fy Hortim, ul. Kširova č. 242, nálezová zpráva č. j. 251/02 uložena v archivu ÚAPP Brno.
- Šedo, O. 1995: Brno-Horní Heršpice. Stavba velkoskladu ovoce a zeleniny Hortim a stavba kanalizace, Kširova ul., nálezová zpráva č. j. 79/95 uložena v archivu ÚAPP Brno.

Obr. 5. Brno, Kšírova ulice. Zlomek bronzové jehlice s kyjovitou hlavicí.

Brno, Kšírova Strasse. Fragment der Kolbenkopfnadel aus Bronze.

Resumé

Brno (Kataster Horní Heršpice, Bez. Brno-město), Kšírova Str. Velatice- und Podolí-Phase der Kultur der mitteldanubischen Urnenfelder. Siedlung. Rettungsgrabung.

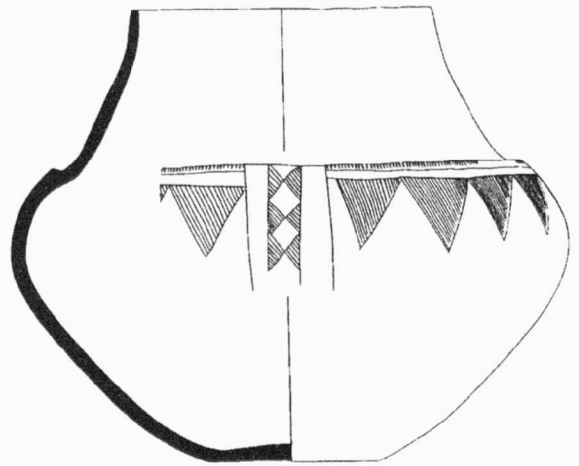
BRNO (k.ú. Horní Heršpice, okr. Brno-město)

Kšírova ulice. Středodunajská mohylová kultura. Ojedinelý nález.

V polovině padesátých let 20. století byla při hloubení základů pro výstavbu nových budov tehdejšího n.p. Kovošrot vybagrována velká nádoba. Bagrista pan Mokrejš tuto nádobu věnoval manželům Lachmanovým z Brna. V současné době je nádoba v držení ing. Vojtěšky Dostálové (Brno-Nový Lískovec, Kamínky 23), které děkujeme za její laskavé zapůjčení pro zveřejnění.

Velká amfora s kónickým hrdlem a baňatým tělem je zdobená na hraně pod hrdlem skupinkami vpichů tvaru obilného zrna, na plecích pásem šrafovaných trojúhelníků, přerušených na dvou místech svislým pásem z menších šrafovaných trojúhelníků vytvářejících motiv přesýpacích hodin. V. 23,8 cm; Ø o. 15,8 cm.

Neporušenou amforu lze zcela jednoznačně zařadit do střední doby bronzové a spojit ji se starším obdobím středodunajské mohylové kultury. Stupněm zachovalosti naznačuje, že by mohla pocházet ze zničených hrobů. V blízkosti našeho nálezu se v minulosti provádělo již několik záchranných výzkumů. Mezi Kšírovou ulicí a železniční tratí byly v roce 1960 při stavbě průmyslových objektů porušeny jámy mohylové, velatické, horákovské a laténské kultury, laténská pec

obr. 6. Brno, Kšírova ul. Amfora (pravděpodobně hrobový nález). Středodunajská mohylová kultura. Brno, Kšírova Straße. Amphora (Grabfund ?). Mitteldanubische Hügelgräberkultur

a kromě toho ještě čtyři laténské a dva nedatované kostrové hroby (Meduna 1961, 73). V letech 1999 a 2001 byla na pravém břehu Svatky u Kšírovy ulice zachycena mocná kulturní vrstva, kde se kromě výše zmíněných kultur objevily i nálezy lineární a podolské kultury (Geisler 2000; 2002). Středodunajskou mohylovou kulturu zastupoval v kolekci z roku 1960 vesměs střeňový materiál, který je možno datovat do mladšího období mohylové kultury (Stuchlík 1994, 138, 145, obr. 9, 10).

Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, AÚ AV ČR Brno

Literatura

- Geisler, M. 2000: Brno (k.ú. Horní Heršpice, okr. Brno-město), PV 41, 135-136.
 Geisler, M. 2002: Brno (k.ú. Horní Heršpice, okr. Brno-město), PV 43, 192.
 Meduna, J. 1961: Zachraňovací výzkum v Brně-Horních Heršpicích, PV 1960, 72-74, tab. 27.
 Stuchlík, S. 1994: Vývoj osídlení brněnské kotliny ve starší a střední době bronzové, Pravěk NŘ 4, 127-153.

Resumé

Brno (Kataster Horní Heršpice, Bez. Brno-město), Kšírova Str., Mitteldanubische Hügelgräberkultur. Einzelfund.

BŘEZINA (okr. Vyškov)

„Svah nad Anderkovou cestou“ (asi 2 km JZ od středu obce Vícov). Doba bronzová (?), event. halštatská (?). Mohylník (?). Vizuální průzkum.

V roce 2003 byla v lese nad Anderkovou cestou identifikována skupina mohylovitých útvarů, které svým tvarem upomínají na mohyly doby bronzové nebo halštatské. Povrchovým ohledáním nebyl nalezen žádný keramický materiál pro jejich datování.